

Protokoll

Leidandmed	EAA.2542.2.9
Kaader	20,21,22
Daatum	14.04.1884
Protokolli number	7
Protokolli teema	9. Sõim ja vägivald
Märkused	

Kohtumehed			
Eesnimi	Perekonnanimi	Täisnimi	Roll
Kaarel	Borkwell		Peakohtumees
Jaan	Treiberg		Kohtumees
Jüri	Korkmann		Kohtumees

Oliwad kohtu korra pärast kohtu majasse kokku tulnud:

Kohtuwanem: **K. Borkwell**

Kõrwasmees: **J. Korkmann**

- " - **J. Treiberg**

Juhan Kalama Wistla külast (28 aastat wana) tuli kohtu ette, näitas oma pea sees kaks suurt haawa, - ja silmnägu oli katki, - ning kaebas, et mõisa poisid olla tema peale kippunud ja teda nõnda ära tapnud. Nad olewat teda ja teisa külapoissa **??mese?üla** õhta mõisa juure kutsunud. Esiteks olnud nad kõik ühes koos wabrikus mänginud ja naljatanud ligi tund aega sääl kõik ühes koos. Ära tulles läinud tema teiste küla poistega mõisa kööki jooma, - teised poisid **Jaan Borkwell**, **Peeter Borkwell** ja **Jaagup Mets** tulnud kohe wälja tema jäänud natukeseks ajaks weel kööki, - sääl tulnud mõisa poisid **Mihkel Kübarsep**, **Juhan Hinno**, ja **Hans Kippar** tema kallale, wedanud wälja ja peksnud teiwastega tale pähä need haawad. Ta palunud, et mõisa walitsejat kutsuks ja teda mitte ilma asjata ei tapaks. Seepääle ähwardanud **Mihkel Kübarsep** noaga peale hakata. Tema appi hüüdmise peale tulnud wiimaks küla poisid tagasi siis peainud ta lahti.

Mihkel Kübarsep Rawa mõisa talmeister (**Kuriso** wallast 38 aastat wana) kutsuti kohtu selle peksmise üle wastust andma, kus ta tunnistas, et tal kül mõisa kojast seda meest kaks korda rusikaga löönud ja siis uksest wälja wisanud, - sest et ta mõisa köögi tüdruku asemel magamas olnud - kust tema ta maha ajanud. Kojas ei ole teisa küll olnud - aga õues kutsunud ta teised appi, sest külapoissa olnud wäljas 4 meest. See pääle tulnud wabriku poisid **Juhan Hinno** ja **Hans Kippar** ka

sinna ja Hinno wist löi teda ka kuklasse.

Juhan HinnoPuri mees Rawa wabriku töömees 19 aastat wana tunnistab, et Kübarsep ajanud ühe mehe mõisa köögist wälja ja hüüdnud abi, ta jooksnud sinna, - sees mees tõmbanud aga tema peast kinni - see peale löönud ta temale rusikaga kuklasse nõnda, et ta otseti maha kukkunud. Säält tõusnud ta ülesse ja jooksnud aida mehe toa poole, - kus teised kolm meest tale wastu tulnud. Nemad jooksnud järele ja ähwardanud neile kõigile walu anda, kui nad mitte ära ei lähe. see pääle läinud nad siis minema.

Hans KipparKurisoolt 23 aastat wana Rawa wabriku töömees, tunnistab, et Wistla poisid tulnud wabrikusse pidanud sääl tantsima hakkama, ta põle aga mitte lasknud waid ajanud noed säält wälja. Warsi pärast seda kuulnud ta appi hüüdmist - Juhan Hinno jooksnud enne mõisa poole - tema ka järele. Küla poisid olnud siis neljakeste mõisa wainud al toa ees, - Kübarsep ja Hinno olnud jälle aidamehe toa ees. Tema ei olla peksu mitte näinud, aga ähwardanud küla poissa taga; et kui teie minema ei saa, - siis saate kõik Teiwast.

Köögitüdruk An PiltPrgmetsast (21 aast.) tunnistab kohtu ees, et äästaja poiss Jaagup Türsamä küsinud juua, - ta teinud ukse lahti, - siis tulnud Jaagup ja neli küla poissi sisse jooma. Teised läinud kohe wälja- Juhan jäänud aga kööki ja läinud tema asemele üle tema keelu. Siis tulnud aga talmeister ajanud Juhani wälja, - kojast müsanud teda käega ja läinud siis molemad õue. Seepeale pannud ta ukseid riiwi, läinud tuppa ning ei teadwat siis ühtegi mis wäljas tehtud.

Jaagup Türsamä (18 aast. wana) tunnistab, et ta tõusnud õhtast ööd üles - pidanud kaewule jooma minema, köögi tüdruk olnud alles ülewal, - ta tellinud siis ust lahti teha, et kalla saaks. Köögist wälja tulles näinud ta Wistla poisid wäljas olema - tema põle tähele pannud kuhu nad läinud. Tema ei olla õhta ka mitte wabrikus käinud.

Kustas Heimann (Hallikult, 19 aastat wana) Rawa mõisa teomes tunnistab, et ta olnud õhta esiteks wabrikus taga toas, - MatsikuJaagup Mets wõtnud säält tema ärmoniku ja hakkanud mängima. Pärast ajanud wabriku poiss H. Kippar nad wälja, - tema jäänud sinna magama teised läinud kõik mõisa poole. Tema ei olla miskit kuulnud.

Jaagup Mets tunnistab, et J Türsama ja K Heimann kutsunud neid mõisa, et sääl peab õhta suur pidu olema. Nad läinud õhta küllast mõisa juure. Wabriku juures mängitud ja tantsitud. Nad läinud ka hulka. Arwata tund aega olnud ühes koos - mõisa poisid olnud kõik enomaste sääl. Wabrikust ära minnes tulnud äästaja poiss J Türsamä nendega seltsis - Jaan Borkwell kusunud ta käest juua - see peale kutsunud ta meid kööki, et säält saab kalla. Jõime sääl ja läksime kohe jälle wälja. Juhan Kalama jäänud üksi maha. Nad saanud mõisa hoonetest juba mööda, - kuulnud korraga kisa - läinud tagasi, sääl olnud Juhan juba Aida mehe toa ees kiwi aja nurgas maas kutsunud neid appi, - et mõrtsukad teda tapnud. Mõisa poisid olnud teiwastega natuke maad eemal. Üks ähwardas weel, et poisid andkem neile walu, et nääwad kus aida mees on. Nad läinud minema - mis peale mõisa poisid weel kaigastega järele loopinud.

Jaan Borkwell Wistlast tunnistab, et nemad läinud küll mõisa poiste kutsumise peale sinna - mänginud ja tantsinud wabrikus, kus ka mõisa kolm tüdrukud olnud. Wabrikust ära tulles küsinud ta J Türsamä käest juua - see kutsunud kööki, - joonud sääl ja hakkanud kohe minema. Juhan jäänud üksi maha. Saand nad mõisa küüne taha - sääl kuulnud mõisa poolt appihüdmist. Läinud tagasi. - Juhan olnud lume hange otsas kummuli maas lõhkise ja werise peaga. Mõisa poisid seisis aidamehe ukse ees ei lasknud aidameest üles ajada - hakkasid kaigastegameile järele loopima. Siis läksime Juhaniga seltsis kodu poole.

Peeter Borkwell tunnistab, et tema läinud ka teistega seltsis mõisa juure. Wabrikus kuulnud pilli kära, nad läinud ka sinna. Arwata tund aega olnud sääl. Ära tulles läinud J. Türsamä järel kööki jooma. Jaagup tellinud ikka üht ja teist, et jää seia, - nemad läinud ära aga Juhan jäänud üksi sinna. Tee peal kuulnud nad kisa. Teised jooksnud eeli tagasi, ta läinud ka järele. Mõisa poisid hüüdnud weel, et andkem neile walu, kui nad ära ei lähe. Nad läinud siis minema.

Mõisa poisid ajasid wastu, et nad põle enne wabrikus tantsimas olnud, ega põle ka tüdrukuid sääl olnud - tuli aga awalikuks et on olnud.

Kohus mõistis: külapoised maksawad igaüks öö hulkumise eest walla laekasse 3 Rubla trahwi: ja peksjad mõisa poisid: Mihkel Kübarsep 5 Rubla Juha Hinno 5 Rubla. Nende abiline Hans Kippar 3 Rubla. Waletamise eest Jaagup Türsamä 1 Rubla An Pilt 1 Rubla külapoised: Jaagup Mets 3 Rubla Jaan Borkwell 3 Rubla Peeter Borkwell 3 Rubla Juhan Kalama 3 Rubla. Summa 27 Rubla.

KOhtuvanem: K. Borkwell xxx

Kõrwasmehed: J. Korkmann xxx J. Treiberg xxx

Kirjutaja: allkiri

Täidetud